

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Tertius In Libros De Coelo; De Generatione Et Corruptione;
De Anima; Et Metaphysicam Aristotelis

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Dubium I. Quid Conversio, & quomodo differat à generatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95375](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95375)

Deum simul & animam infusam. Frustra enim ad Deum recurritur, ubi adfunt causa creatæ, deinde si anima infusa talis causa esset, nec pater, nec mater, essent causa generativa pſolis; sed homo ille, qui tali animâ constitueretur, quod nullus dixerit.

RESOLUTIO I.

LVI. Ico 1º. contra Okam in 3. q. 3. Gabriëlem in 3. Disp. 4. q. unica, Hurtad. Disp. 2. de Genere sect. 3. num. 4. Arriagam Disp. 1. de Genere sect. 6. num. 58. causa principalis quæ Generationis hominis, siue unionis inter animam & corpus hominis, non est anima sola matris.

LVI. Probatur ex dictis lib. 1º. Physic. Disp. 6. dub. 2º. Resol. 3ª. ferè per totam: sic enim genita proles plus deberet matri, quam patri; quod ibi impugnatum est.

LVII. Confirmatur, eodem modo se habet mater ad vim prolis generativam, sicut terra se habet ad vim generativam plantarum, sicut gallina ovis incubans ad generationem pullorum, aut furnus, siue finis tepidus, ad eorundem exclusionem: sed hæc sola non sunt causa principalis generationis plantarum, pullorum, &c. sed subjectum disponunt, calefaciunt, foveunt, in ordine ad futuram generationem, ergo, &c.

RESOLUTIO II.

LVIII. Ico 2º. contra D. Fromondum de Anima lib. 1º. cap. 2º. art. 6º. & alios valde communiter. Causa principalis quæ generationis hominis, non est virtus seminibus utriusque sexus à parentibus indita, quæ à parentum actionibus adæquatè distinguatur.

LIX. Probatur, quia illa est causa principalis quæ generationis hominis, quæ est causa principalis quæ conformationis membranificationis, carnificationis, &c. humani foetus: sed dicta virtus non est, ut probavimus lib. 1º. Physic. Disp. 6. Dub. 2º. Resol. 3ª. hæc causa, &c. quis enim mortui subjecti virtuti actiones viventium tam perfectas concedet? certe si aliquæ actiones viventis sint vitales, maxime illæ; alioqui nutritio & augmentatio omnium membrorum ac organorum corporis, non essent actio vitalis; aut si hæc talis, etiam prima istorum membrorum ac organorum productio talis esse debet, quod

tamen habere non potest ab ista mortua, siue non vivente virtute; ergo, &c.

IX. Respondet 1º. D. Fromondus loco citato art. 7º. facultatem illam non esse quidem vitalem; sed imitari vitalem, uti simia hominem.

LXI. Sed contra, vel, illa revera est vitalis, aut potius, vel in semine est actio vitalis; vel nutritio, augmentatio dicta non est propriè vitalis, sed simia vitalis; quod nullus admiserit; ratio tamen sequelæ est; quia eadem sunt & ejusdem naturæ actiones in tali semine, ac in homine: aut det rationem, cur sit propriè vitalis; & non simia vitalis tantum, præter communem consensum, qui omnino extendi debet, ut rationabilis sit, ad actiones feminis.

LXII. Respondet 2º. animam nutrire posse membra sui corporis, quia organa & instrumenta jam habet, quibus vitaliter id facere possit; formam vero, quæ prima membrorum lineamenta ducit, sine organis more formarum inorganicatum hoc agere, &c. Sed

LXIII. Contra, Responſio ista petit principium, & falsum supponit, videlicet dari formam, quæ prima membrorum lineamenta ducit, præter actiones utriusque parentis. Deinde falsum est idèò animâ nutriendo membra sui corporis vitaliter agere, quia mediis organis & instrumentis, quæ jam habet, id facit, licet cooperentur; alioqui ipsa essent anima & vita in actu primo, saltem partialis, quod non dicitur: sed quia ipsa anima, à qua nutritio, est anima & vita in actu primo: denique cum ab illa forma essent prima conformatio, membranificatio, carnificatio & foetus, uti proprii corporis secunda, siue illarum in proprio corpore per nutritionem augmentatio ab anima; haud minùs illæ erunt actiones vitales, quàm hæ, ac per consequens illa, non minùs esset vita in actu 1º. quàm anima.

RESOLUTIO III.

LXIV. Ico 3º. causa principalis quæ generationis hominis; & sic proportionatè de aliis, sunt parentes per suas actiones immediate in suo semine permanentes; hæc conclusio videtur D. Thomæ locis lib. 1º. Physic. Disp. 6ª. dub. 2º. Resol. 3. in Corrol. citatis, & clara est ex dictis in ista Resolutione per totam.

DISPUTATIO SECUNDA.

De Conversione.

DUBIUM I.

Quid Conversio, & quomodo differat à generatione

I. Ante Resolutionem
A Suppono 1º. ad Conversionem duo requiri, primò ut sit inter terminos positivos repugnantes, siue naturaliter incompatibiles; unde nulla est conversio, dum aer ex tenebroso (quia terminus negativus) fit lucidus; nec etiam, cum Petrus ex cognoscente fit amans; quia non sunt termini ex se repugnantes: secundò ut remaneat aliquid commune termino à quo, siue præcedenti, & termino ad quem, siue succedenti; unde, si cum substantia panis Deus annihilaret omnia ejus accidentia, non diceretur in corpus Christi converti, & dicitur converti, quia remanent. Tertium communiter requiritur, nempe,

ut conversio exerceatur in loco ambobus extremis successive communi; sed superfluum omnino est; si multiplicatio loci ejusdem subjecti non impediat oppositionem formarum, quod supra ultimo libro Physic. probavimus.

II. Suppono 2º. Conversionem esse substantialem, materialem, formalem, accidentalem, modalem, &c. totalem, partialem, &c. juxta naturam terminorum conversionis: unde si sit totius substantiæ manente accidente uno vel pluribus, dicitur transsubstantiatio; si verò omnium accidentium manente uno vel pluribus, transaccidentatio. His suppositis, sit

RESOLUTIO I.

III. Ico 1º. Conversio est transſus minus rei in aliam incompatibilem remanente aliquo communi. Hæc conclusio clara est ex præsuppositis.

RESO.

RESOLUTIO II.

IV. **D**ico 2°. Conversio in eo à generatione distinguitur, quòd illa necessariò sit inter terminos positivos, & inter se repugnantes; non item generatio; hæc conclusio clarè sequitur ex præmissis.

DV B I V M II.

An ad Conversionem requiratur desitio termini à quo, sive ut alii, ut quod convertitur desinat.

Ante Resolutionem
V. **A** suppono de fide esse ex Trid. sess. 13. cap. 4°. per consecrationem panis & vini conversionem fieri, totius substantiæ panis in substantiam Corporis Christi Domini nostri, & totius substantiæ vini in sanguinem ejus. Vnde ex hoc loco clarè inferitur, de fide esse substantiam panis & vini non manere sub speciebus Eucharisticis; an autem transferri possint, sic ut adhuc maneat illa conversio? dubium est, quod proponitur hic resolvendum. Pro quo, sit

RESOLUTIO.

VI. **D**ico ad Conversionem requiritur desitio conservationis termini à quo, sic ut, nisi duplici actione conservetur, terminus à quo simpliciter desinat, nec possit alibi in rerum natura remanere. est contra Scotum in 4°. dist. 11. q. 3. art. 2°. 5°. quantum, & Card. Lugo Disp. 7°. de Euchar. num. 131. & plures alios.

VII. Probatur 1°. ex D. Thoma 3. p. q. 15. art. 2°. in Corpore, quod convertitur in aliquid, facta conversione non manet. Propter quod August. lib. 18. de Civit. Dei cap. 16. & Cyrillus noster in epist. ad Successum, docent divinitatem non converti in creaturam, puta per Incarnationem, quia manet, quia non desinit, &c. sic etiam cæteri Patres contra Eutychen.

VIII. Probatur 2°. quia anima hominis non dicitur converti in formam cadavericam (supposito quod detur) ut ex communi modo loquendi constat; idque quia alibi remanet, & non desinit; tum quia inter Theologos constat in venerabili Eucharistiæ Sacramento, totam panis substantiam absolute desinere, idque vi solius conversionis, ergo, &c.

IX. Dices rectè dicitur homo conversus in cadaver, licet ejus anima non desinat, ergo, &c.

Respondeo negando consequentiam; quia homo non dicitur converti in cadaver, propter conversionem animæ in formam cadavericam, sed propter conversionem unionis inter partes in unionem ad formam cadavericam, supposito quòd detur; unio autem quæ convertitur, desinit, ut patet.

X. Dixi in Resolutione nisi duplici actione conservetur; quia, sicut conversio non requirit ut simpliciter incipiat terminus ad quem, sed sufficit ut incipiat per actionem, vi cuius simpliciter esset, si aliunde per aliam non esset, ut constat ex corpore Christi in conversione Eucharistica; ita conversio non requirit ut simpliciter desinat terminus ad quem, sed sufficit si desinat conservatio, vi cuius simpliciter desineret, nec in rerum natura remanere posset, si aliunde per aliam conservationem non esset. Ratio est; quia, ut dubio sequenti dicitur eadem est ratio cedentis, sive termini à quo; quæ succedentis, sive termini ad quem, quia sunt correlativa.

DV B I V M III.

An ad Conversionem requiratur productio termini ad quem.

Ante Resolutionem
XI. **A** suppono non deesse pro utraque parte authoritates: pro affirmativa quidem citatur Durandus in 4. d. 11. q. 3. Capreol. in 4. d. 11. Sotus in 4. d. 9. q. 2. art. 4. Alan. l. 1. cap. 34. 35. 36. 37. Suarez 3. p. To. 3. d. 50. sect. 5. Coninck 3. p. q. 75. art. 4. dub. 3. Valen. 3. p. d. 6. q. 3. p. 3. Henriq. l. 8. de Euchar. cap. 22. & 25. Marat. 3. p. d. 12. f. 1. n. 2. & d. 16. f. 2. Præpositus 3. p. q. 75. art. 8. d. 2. Tanner. 3. p. d. 5. q. 4. d. 4. n. 53. Hurt. hic d. 1. f. 4. Arriaga hic d. 1. f. 3. & alii. Pro negativa verò Scotus in 4. d. 11. q. 1. Okam. & alii antiqui: Vasquez 3. p. d. 181. ubi hoc fusè probat, licet per relationem rationis rem totam obscuram reddat. Pro eadem sententiâ citat Vasquez S. Thomam 3. p. q. 75. art. 4°. ad 1. & in 4. d. 11. q. 1. art. 3. S. Bonaventuram in 4. d. 11. p. 1. art. 1. q. 2. Alensem 4. p. q. 10. in 5. a. 3. & 4. Richar. in 4. d. 11. a. 1. q. 5. Ferra. 4. Cont. Gen. c. 63. tenet Card. Bellarm. l. 3. de Euchar. c. 18. Card. de Lugo d. 7. de Euchar. sect. 1°. Turrian. Opusc. 14. d. 1. d. 5. Ovied. Cont. 2. de Gen. d. 5. num. 22. & alii. Qui citantur apud Compton.

RESOLUTIO.

XII. **D**ico ad conversionem requiritur productio termini ad quem, sic, ut si aliunde non sit aliâ actione totali productus, per illam simpliciter esse incipiat. Hæc sententia mihi semper visa est opposita longè probabilior, ut potè, quæ umbratiliem pro vera conversione, accidentalem pro substantiali, nobis obtrudat, & Eucharistiæ substantialem conversionem hæreticorum ludibrio exponat, haud secus quàm qui diceret, ibi accidens sive accidentalem conversionem, esse substantiam, sive substantialem.

XIII. Probatur 1°. ex S. Augustino lib. 17. de Civit. cap. 18. nec sanè demones naturas creant (puta ad hoc ut commutationes hominum in lupos & aves, de quibus ibi & cap. 17. sint verè conversiones) si aliquid tale faciunt, &c. sed species tenus, quæ à vero Deo sunt creata commutant, ut videantur esse quod non sunt: puta conversi, ergo, &c.

Probatur 2°. autoritate D. Thom. 3. p. q. 2. art. 1. nec natura divina potest converti in aliud; cum sit incorruptibilis, nec aliud in ipsam, cum ipsa sit ingenerabilis, atqui sicut ly incorruptibilis significat ad conversionem requiri corruptionem quoad esse, ita ly ingenerabilis ex opposito requiri productionem quoad esse; ergo, &c.

XIV. Dices, S. Thom. 3. p. q. 78. art. 5. in Corp. oppositum docet his verbis, nec verba faciunt ut Corpus Christi sit Corpus Christi, sed ut contentum sub speciebus sit Corpus Christi, ergo, &c.

XV. Respondeo 1°. Retorquendo argumentum, quia verba etiâ non faciunt ut panis & vinum substantialiter desinant; sed ut contentum sub speciebus Panis & vini sit Corpus Christi; illa tamen quoad esse desinunt.

XVI. Respondeo 2°. S. Thomam tibi loqui de verbis ut veris, non verò de verbis, ut convertivis: de Conversione autem priori loco loquitur.

XVII. Probatur 3°. ad Conversionem requiritur desitio termini à quo simpliciter, & non sufficit desitio sub his accidentibus, vel in hac materia, ergo à pari